

DAMMEN

Chiland verlicht bevingsschade

Stukadoors komen de bevingsschade in ons huis herstellen. Dus moet ik eraan geloven: voorjaars-schoonmaak. Eerst de oude damboeken maar in veiligheid brengen. Het oog blijft haken aan een werkje waaraan de tand des tijds knaagde. *Le Jeu de Dames*, een handleiding voor beginners van de Fransman Henri Chiland uit 1941.

Van Henri Chiland heb ik geboorte- en sterfdatum niet kunnen achterhalen. Hij schreef al een damboekje voor beginners rond 1920. Chiland was een van de betere Franse spelers nadat de laatste Franse wereldkampioenen Maurice Raichenbach en Pierre Ghestem in 1948 het dammen vaarwel zegden. In dat jaar nam de Parijzenaar Chiland deel aan het door Piet Roozenburg glo-

rius gewonnen wereldkampioenschap en speelde tot 1964 in Franse kampioenschappen. Zijn grootste bekendheid geniet Chiland door de boeken die hij schreef. Het laatste, *Secrets et Merveilles du jeu de dames* uit 1968, behoort voor Franse dammers tot de verplichte lectuur. Evenzeer leeft Chiland voort in de herinnering door de prachtige Coup Napoleon die hij niet uitvoerde. In het invitatietoernooi van Jalta in 1961, waaraan ook de Friese kampioen Pieter Bergsma en de 17-jarige Andries Andreiko deelnamen, bereikte Chiland tegen zijn landgenoot Marcel Hisard de volgende stelling.

diagram 1
Marcel Hisard-Henri Chiland
(Jalta 1961, na 20...7-11)

Toen Hisard met **21.28-22??!** vervolgde, vond Chiland geen uitweg meer en verloor na **v 21...5-10? 22.22x13 8x19 23.32-28! 21x23 24.34-30 25x34 25.40x7**. Toernooiwinnaar Baba Sy zag in het voorbijgaan de oplossing voor Chilands probleem en liet de spelers na afloop de verrassende combinatiemogelijkheid zien: **21...3-9!! 22.22x4 26-31! 23.37x17 11x31 24.36x27 12-18 25.4x22 16-21**

26.27x16 24-29 27.34x23 25-30 28.35x24 20x49 met een winnen-de dam voor zwart. In zijn boekje uit 1941 begint Chiland na een korte uitleg van de regels, met een dertigtal charmante standjes ter oplossing. Deze drie zijn voor een ieder te vinden: wit speelt en wint.

AUKE SCHOLMA
adscholma@hotmail.com

